

Line	Dialog การประชุม Focus group ชาวเล โตะบาหลิว 1 ธันวาคม 65	Theme
1	ประวิช : โชนด้านหน้านี้กลุ่มชาติพันธุ์หมดเลยใช้ไหมครับ	
2	พี่เดี่ยว : ใช้ครับในนี้ทั้งหมดเลย ณ ตอนนี้อยู่ตอนนี้ 100 คริวเรือน แต่เป็นคริวขยายนะ ถ้าตีว่าไม่	
3	เป็นคริวขยาย 88 ตามที่ป่าชายเลนเขา GPS ให้วันก่อน	
4	พี่หมุ่ย : เพราะฉะนั้นพื้นที่นี้เป็นของป่าชายเลน	
5	พี่เดี่ยว : ของกระทรวงทรัพยากรฯ หนึ่ง และป่าไม้ถาวรอีกหนึ่ง ก็คือทั้ง 5 จังหวัดภาคใต้ก็จะมี 17	
6	พื้นที่ที่จะนำเสนอเป็นเขตคุ้มครองวัฒนธรรม วันนั้นก็ประกาศไปที่หนึ่ง คือ ที่ทับตะวันเป็นพื้นที่นำร่อง ที่	
7	พังงา เป็นมอแกนเขาเป็นเคสต์ตัวอย่างให้พี่น้องดูเป็นรูปแบบเอกมาทำ ตอนนี้อยู่ถูกคัดเลือกมา 17 พื้นที่เพื่อ	
8	จะไปดูโมเดลโน้น และมาทำเขตคุ้มครองที่นี่	
9	ประวิช : แล้วเรามองคำว่า เขตคุ้มครองเป็นอย่างไรบ้าง	
10	พี่เดี่ยว : เขตคุ้มครองก็คือว่า ตอนนี้อยู่เราจะทำเขตคุ้มครอง เราจะอนุรักษ์พื้นที่ที่เราอยู่แล้วก็พื้นที่ พื้นที่	
11	สุสาน พื้นที่ทำมาหากิน พื้นที่ต่างๆของพี่น้องชาวเลที่จะต้องอนุรักษ์ไว้ให้อยู่ตลอดไป และยังยืนและเมื่อ	
12	เราได้เขตคุ้มครองแล้วเราก็จะผลักดัน พรบ.ชาติพันธุ์เป็นกฎหมายคุ้มครองชาติพันธุ์ทั้งหมด	
13	ประวิช : ซึ่งตอนนี้ยังไม่มี พรบ. คุ้มครองชาติพันธุ์	
14	พี่เดี่ยว : ใช้ยังไม่มี ตอนนี้อยู่กำลังเสนอ ยกร่างเข้า พอยกร่างเสร็จแล้วก็ไปพิจารณาในสภา	
15	ประวิช : กลุ่มพวกนี้มีบัตรประชาชนไร เรียบร้อยได้รับสิทธิที่พึงได้ของรัฐเหมือนกัน	
16	พี่เดี่ยว : ใช้ครับ ไปโรงเรียน ไปโรงพยาบาลไรหมดแล้ว และก็พื้นที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ	
17	สิ่งแวดล้อม ก็พื้นที่ให้เป็นที่อยู่อาศัย ตอนนั้นกัดไว้เฉพาะตัวบ้าน 9 ไร่แต่ตอนนี้ก็ค่อยขยายเพราะพื้นที่	
18	พวกศาลา เพราะว่าพื้นที่ลานวัฒนธรรม ลานรองแจ้ง ศาลาเอนกประสงค์และพื้นที่ศาลเจ้ารวมอยู่ในแผน	
19	ที่ที่ขออนุญาตให้อยู่ ก็ขาย จาก 6 ไร่เป็น 9 ไร่ แล้วก็พวกสะพาน	
20	ประวิช : แล้วมีกิจกรรมช่วงไหน	
21	พี่เดี่ยว : ช่วงงานประเพณี	
22	พี่หมุ่ย : พี่หนึ่งก็จัดงานประเพณี	
23	พี่เดี่ยว : ปีละ สองครั้ง	
24	พี่หมุ่ย : ที่ว่าลอยเรือหรือ	
25	พี่เดี่ยว : ใช้ครับ	
26	ประวิช : ช่วงเดือนไหนแล้วนะ	
27	พี่เดี่ยว : ช่วงเดือน หก กับเดือน ลิปเอ็ด ประมาณเดือนตุลา พฤษภาคม	
28	พี่หมุ่ย : ศาลเจ้าโตะบาหลิว เป็นศาลเจ้าอะไรคะ	
29	พี่เดี่ยว : ศาลเจ้าบรรพบุรุษ อยู่ข้างใน เขาจะไปบ่นบานศาลกล่าว เวลาเขาจะออกทะเลทุกครั้งเขาก็จะ	
30	ไปบ่น ว่าบนอันนี้ขอให้ได้ปลา ถ้าวันนี้ได้ปลาหมึกตามเข้าต้องการ 50 กิโล เขาก็จะเวียนหน้านี้ 3 รอบก็	
31	แสดงว่าเขาได้ปลา	
32	ประวิช : หมายถึงเรือจะมาเวียนสามรอบ	
33	พี่เดี่ยว : ใช้ครับ แก่บนครับ ง่าย ๆ	
34	พี่หมุ่ย : ประมาณ 88 คริวเรือนใช้ไหม ถึง 100 คริวเรือนตรงนี้ทำประมง 100 เปอร์เซ็นต์ไหม	
35	พี่เดี่ยว : จะถามว่าทำประมง ร้อยเปอร์เซ็นต์ไหม เมื่อก่อนเน้อ แต่ตอนนี้ไม่ได้ เด็กวัยรุ่นไปเป็นคนขับ	
36	เรือสปีดโบทบ้าง โกศน์บ้างเหี่ยวบ้าง ผู้หญิงก็จะอยู่ร้านอาหาร เสริฟอาหาร กลางจน คนที่พูดภาษาใต้ไม่ได้	
37	แล้วก็จะไปล้างจานแถวห้องครัว ทำความสะอาด แล้วก็รับจ้างทั่วไป ประมงก็จะมี 50 เปอร์เซ็นต์	

38	พี่หมุย : : ประมงก็จะมี 50 ได้ไหม	
39	พี่เดียว : : น่าจะเกิน ที่ไปรับจ้างเนี่ยแค่ช่วง สี่เดือนเอง แล้วก็กลับมาประมงเหมือนเดิมหมด	
40	พี่อ้น: ประมงไม่จำเป็นต้องไปเรือเนี่ย ไปหาหอย	
41	พี่เดียว : : แต่ถ้าที่ในช่วงไฮซีซั่นจริงๆ คือช่วง 4 เดือนนอกนั้นก็จะมีดรอพ หมดแล้ว	
42	พี่หมุย : : ตั้งแต่เดือนไหนถึงเดือนไหน	
43	พี่เดียว : : พฤศจิกายน มกราคม กุมภาพันธ์ ช่วงนี้แหละพอเมษาก็จะเริ่มหาย พอหมดสงกรานต์ก็หายแล้วไม่มี	
44	แล้วแขกจะปิดตัวกันหมด	
45	พี่หมุย : : เครื่องมือจะเป็นเครื่องมือยังไงคะ	
46	พี่อ้น : เครื่องมือจะมีประยุกตืชนิดน้อย เช่น เช่นต่อเติม เมื่อก่อนอาจไม่มี	
47	ประวิช : : เขาเรียกว่าอะไร	
48	พี่อ้น: เขาเรียกว่าไซปลาหมึก	
49	พี่เดียว : : ตอนนี้นักตีไซปลาหมึกเป็นการขยายพันธุ์โดยอัตโนมัติก็คือ เวลาเราไปจมน่ะ ก็มีพวกปลา	
50	หมึกจะมาไซข้างๆ ก็จะเอาไปใส่ตรงกลาง ข้อดีของการไปใส่ตรงกลางแม่มันก็จะเข้าไปให้เราได้ ไซของ	
51	มันจะฟักตัวอัตโนมัติ โดยที่สัตว์อื่นจะไม่เข้าไปทำลายได้ เราไว้ตรงกลางจนกว่าจะฟักเป็นลูก เป็นการ	
52	ขยายพันธุ์ไปในตัว ก็ไม่ได้ไปทำอะไรมัน เราเอาตัวหนึ่งจริงแม่มัน แต่ลูกมันเป็นรอยยั้งรอดอยู่ แล้วเราก็	
53	ปล่อยไปตามธรรมชาติอันนี้เป็นตัวอนุรักษ์อย่างดีเลย	
54	ประวิช : : เครื่องมืออย่างอื่นล่ะครับ	
55	พี่เดียว : : เครื่องมืออย่างอื่นมันไม่ได้ขยายพันธุ์จริง เขาจะทำลายแบบล้างผลาญ	
56	พี่เดียว : : ที่เราใช้อยู่ ไซปลา อวน พวกนี้ ก็คือเป็นเครื่องมือปกติที่เราใช้อยู่ ที่แทงปลาอะไรพวกนี้	
57	พี่หมุย : : ดำน้ำเราดำน้ำลึกอีกไหม	
58	พี่เดียว : : ตอนนีถ้ามาน้ำลึกไหม ลึกมันก็ลึกแต่เขาใช้เครื่องมือไม่เหมือนเมื่อก่อน ลึกก็ประมาณหนึ่งแต่ก็	
59	ดำจริงนะแบบใช้แว่นสองอันจริง แล้วก็ใช้เวลาดำนานด้วย	
60	พี่อ้น : แต่ตอนนี้ไม่กี่คนที่ทำอย่างนั้นประมาณ ไม่เกิน สิบคน	
61	พี่เดียว : : แล้วก็ที่นี่ ตอนนี้นั้นนะ มันดำไม่ได้แหละติดเขตอุทยานบ้าง มันจะต้องไปลึกกว่านั้นอีก ซึ่งเรา	
62	จะต้องใช้เครื่องมือแหละ เครื่องมือคือเครื่องที่เขาสูบใส่ลมรถ แล้วก็มีส่วนลงไปมีใส่หน้ากาก แล้วหายใจ	
63	ลงไป ดำได้ลึก แต่ต้องระวังน้ำหนึบ ก็คืออัมพฤกษ เพราะว่าดำลึกลงไปเนี่ยข้างล่างมันจะเย็นมาก ถ้าบาง	
64	คนปรับไม่ได้ก็จะเป็นสโตรก	
65	พี่เดียว : : อันนั้นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ดำลงไป ประมาณ 15 เมตร แต่ถ้าใช้สายยางเนี่ย 30 เมตรต้องลึกมาก	
66	เลย บางทีไปเจอน้ำจืดใต้ทะเลเลยนะ	
67	พี่หมุย : : เราไปได้ปลาอะไรตรงนั้น	
68	พี่เดียว : : พอลึกลงไปก็ไม่มีปลานะ เพราะจริงๆเลยส่วนมากก็จะอยู่แนวปะการัง ถ้าลึกกว่านั้นมันก็จะ	
69	ไม่มี อุทยานก็ฉลาดเนื้อให้มันไกล พวกเราก็เลยไม่ได้ปลา เขาบอกว่ารอให้มันหลุดออกไปจากเกาะ ก็	
70	เมื่อไรไม่รู้	
71	ประวิช : : ทำเรือตรงนี้เพิ่งสร้างใช้ใหม่ แล้วก่อนหน้านั้นมันเป็นอย่างไรอยู่ หมายถึงว่าเป็นท่าเรือเดิม	
72	ใหม่	
73	พี่เดียว : : เป็นท่าเรือเดิมแต่ว่า ขนาดเล็กกว่านี้เป็นเล็กๆ	
74	ประวิช : : เพราะมันใกล้กับพื้นที่ที่เราอาศัยอยู่มากเลย	
75	พี่หมุย : : มันได้รับผลกระทบไหม	

75	พี่อ้น : ด้านหน้าอะครับ เรื่องที่จอดรถ ที่จอดเรือ คือข้างหลังโน้นจะเป็นที่จอดรถ พี่น้องไม่มีที่จอดรถเลย	
76	เทกซึ่งจอดข้างหน้าเต็มไปหมดเลย ปากทางตอนนี่คือปัญหา ส่วนข้างหน้านี่คือที่จอดเรือถ้าเรือใหญ่มา	
77	วนเขี่ยน มันก็ลำบาก	
78	พี่หมุ่ย : : จะเข้าจะออกก็ลำบาก	
79	พี่เดียว : : ดีว่าตอนนั้น นายอำเภอสुरิยันต์ที่ตายแล้ว แก่บอกว่าข้างหน้านี่ห้ามสปีดโบ้ทมาจอด เพราะ	
80	มันมีกรณีเมื่อก่อนเนี่ย เขาจอดเต็มหมดเลย พี่น้องออกไปตั้งแต่ตีห้า แล้วก็ไปชนเรือเขาทะเล เขาขอสี	
81	หมิ่นไม่มีตังค์ เลยบอกว่าให้กันพื้นที่ไว้ อย่าให้สปีดโบ้ทมาเพราะว่าพี่น้องออกตั้งแต่หัวรุ่ง บางที่ไม่เห็น	
82	บ้างไรบ้าง กันข้างหน้าเลย ไม่ให้สปีดโบ้ทมาจอด ก็คือบริเวณนี้ห้ามมาจอดสปีดโบ้ทสปีดโบ้ทก็จะรู้โดย	
83	อัตโนมัติมาหน้าไซน หมูบ้านเนี่ยห้ามจอด แต่เวลานั้นแหละไม่ได้ทำ mou อะไรหรอก	
84	พี่อ้น : : ก็นั่นมีปัญหากะเจ้าออปอ เมื่อก่อนเขาอยู่ข้างใน ตอนนี้อยายมาเรื่อยๆ	
85	พี่หมุ่ย : : ออปอ นี่คืออะไร	
86	พี่เดียว : : บริษัทนาเทียว ตอนนั้นก็กันแล้ว พยายามสปีดโบ้ทมาปักข้างหน้า เดี่ยวมีสักวันมีปัญหาเพราะ	
87	พี่น้องเข้าออกๆ ตอนหัวรุ่งอะเจอแน่ ชนแน่นอน ผมยืนยันอย่างนี้ ก็จะมีปัญหาวนก่อนเขาเอากะบะเข้า	
88	มาแล้วก็ชนรถของพี่น้องระนาวเลย	
89	พี่หมุ่ย : : รถของเรารถมอเตอร์ไซค์ใหม่	
90	พี่เดียว : : ใช้ มอเตอร์ไซค์	
91	พี่หมุ่ย : : เคยทะเลาะอะไรกันไหม	
92	พี่เดียว : : เคย แต่สู้ไม่ได้ เราสู้ไม่ได้หรอก เขามีตังค์ เคยฟ้องเจ้าท่าฯ บอกว่าเขาอนุญาตเรียบริ้อย	
93	ถูกต้อง คุณนะขอรื้อย ย้อนเราอีก ที่อยู่อาศัยอะตกลงเจ้าท่าช่วยเขาเราไม่มีตังค์ให้	
94	ประวิช : : เมื่อก่อนเป็นท่าเรือเล็กๆเน้อ สภาพมันอยู่ยังไงอะครับ	
95	พี่เดียว : : ตอนนี่ก็คือเรือหางยาวหมดเลยไม่มีสปีดโบ้ทเลย อาคารพวกนั้นของเอกชนก็ยังไม่เป็นคลอง	
96	เป็นอะไรเรียบริ้อยเมื่อปีที่แล้วเนี่ย เพิ่งขยายแล้วก็ขยายมาเรื่อยๆที่ละนิดๆ เริ่มปักเสาก่อนเดือนนี้ เดือน	
97	หน้าค่อมมีอาคารขึ้นมาก็จะทยอยเล็กๆ	
98	ประวิช : : แล้วพื้นที่ที่ไซนอุร์กราวโหวยอยู่ก็คือถูกคุ้มครองแล้วให้เป็นพื้นที่ที่ห้ามเอกชนเข้ามา	
99	พี่เดียว : : ใช้ ของกระทรวงทรัพย์ 9 ไร่	
100	พี่หมุ่ย : : ตั้งแต่เป็นป่าเมื่อก็ถูกไหม	
101	พี่เดียว : : 9 ไร่ตั้งแต่สะพานนี้ บริเวณจริงๆก็คือ อยู่ใกล้หมู่บ้านแต่เราขอเป็นโฉนดชุมชนรวมทั้งหมด	
102	เลย ตั้งแต่ป่าสองข้างทางที่เป็นสะพานนะแล้วก็จนไปถึงสุดโน้น	
103	ประวิช : : หลังจากที่มีโควิด เราเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไรใหม่ครับ ท่องเที่ยวมันเริ่มบูมแล้ว ที่นี้ก็มี	
104	ท่าเรือตรงนี้ด้วย รู้สึกว่าตรงนี้นั้นเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงอะไรกับเราบ้างไหม	
105	พี่เดียว : : ผลเสียก็มีผลดีก็มีเน้อ ก็คือผลเสียก็คือมันจะมีเอกชนเที่ยวมารุกพื้นที่มาเรื่อยๆ พอเขาเห็น	
106	ฝรั่งเดินเข้าออกบริเวณนี้บ่อย บางคนเข้าเอาเสามาปักขจะเข้ามาทำธุรกิจที่นี้ ก็คือเขามองเห็น แต่	
107	ชาวบ้านมันมองไม่เห็น ก็คือนี้สามารถขายของได้นะ ทำอย่างโน้นอย่างนี้ได้นะพี่น้องที่เป็นเอกชนเขาว่า	
108	ทำเลเขาสวย ร้านอาหารเนี่ยสุดยอดเลยแล้วก็พวกอาหารสดๆ ก็ขึ้นจากตรงนี้ พวกปลาหมึก พวกปู กุ้ง	
109	อะไรขึ้นจากแถวนี้	
110	พี่อ้น: ขึ้นและก็ไปส่งที่แพใหญ่ ความจริงขึ้นตรงนี้ ถ้าเป็นร้านอาหารถ้าเป็นร้านอาหารสุดยอดเลย	
111	ประวิช : : แสดงว่า ร้านอาหาร พวกโรงแรมจะมารับจากที่นี้ ตรงนี้ถูกไหม	
112	พี่เดียว : : ใช้บางคนก็มารับตรงนี้ บางคนก็โทรให้ไปส่งที่ร้าน	

113	ประวิช : : แสดงว่าตรงนี้เป็นแหล่งอาหาร	
114	พี่เดี่ยว : : ตรงนี้เป็นแหล่งอาหาร	
115	ประวิช : : คนส่วนใหญ่ก็คือมารีบ	
116	พี่อ้น: สดที่สุดแล้วถ้ามารีบที่นี้สดจากทะเลเลย	
117	ประวิช : : แล้วตอนที่เรทำประมงอยู่เราเห็นการเปลี่ยนแปลงไรพวกนี้ก่อนไหม ว่าปลาไรลดลงไหมหรือ	
118	เพิ่มขึ้นหรือสิ่งมีชีวิตบางอย่างหายไปไหม	
119	พี่เดี่ยว : : จะบอกว่าช่วงโควิดปลาฉลามเข้าถึงฝั่งเลย ปลาฉลามขึ้นมาโชว์ตัวเลยก่อนหน้านี้มันไม่เห็น	
120	เลยสักตัวเลย ตอนช่วงโควิดเข้าตามอ่าวเลย ไข่พวกปลาหางกุ้ง หางแข็งตามอ่าวเนี่ยเยอะแยะมากเลย	
121	ตอนนี้ถามว่ายังไงหรือ ยังสมบูรณ์	
122	พี่อ้น : ถ้าช่วงนี้หาปูไม่ได้เพราะมันเป็นช่วงฤดูกล มันหาไม่ได้แล้ว เพราะไม่ใช่ช่วงฤดูกล ตามฤดูกล	
123	มันเลย ยังปกติครับ เพราะว่าพวกเราจริงๆ หากินตามฤดูกลนะ พอช่วงฤดูปู กุ้ง ปลาเราก็จะไม่จับ	
124	เพราะจะให้มันขยายพันธุ์ไป แต่พอเราหมดฤดูเนี่ย ถึงฤดูปลาเราก็จะไปหาปลาแต่ว่ามันก็มีบ้างแหละ	
125	หมึกจะน้อยกว่าเดิม หมึกไม่แน่นแหละไปแน่นปลาอีก บางคนก็ไปลากปลาอินทรี บางคนก็ไปลากไซ มัน	
126	จะหมุนเวียนไปยิ่งเมื่อก่อนยิ่งดีกว่านี้อีก เราเข้าไปทุกเกาะได้เราจะรู้เลยว่าช่วงเดือนนี้ เราไปอยู่ที่เกาะ	
127	หมานะ อีกสองสามเดือนเราก็ไปอยู่ที่เกาะหรงอก แต่ว่าปลาที่เกาะหมา หมึกที่เกาะหมา ปูที่เกาะหมาจะ	
128	ได้ขยายพันธุ์	
129	ประวิช : : เมื่อก่อนเราเข้าไปที่เกาะได้แสดงว่า ตอนนี้นเราเข้าไม่ได้หรือ	
130	พี่เดี่ยว : : ไม่ได้ครับ เขตอุทยานหมดเลย ทุกเกาะก็ประกาศเป็นเขตอุทยานแล้วตอนนี้เข้าไม่ได้หรือ	
131	ต้อง 1 ไมล์ทะเล คุณต้องออกไป ก็สามโลมั้ง กว่าๆ สองกิโล	
132	พี่อ้น : อย่างเกาะหรงอก เคยไป บากัด ไปอยู่ท่ามาหากินฤดูกลหนึ่งก็เดือนกว่าไป จากนั้นก็ย้ายไปเกาะ	
133	หมา เกาะพีพีตามฤดูกลไป	
134	ประวิช : : อ้อยย้ายไปไล่แต่เกาะๆ ไปเลยหรือครับ	
135	พี่อ้น: ใช่ แต่ตอนนี้ทำไม่ได้แล้ว	
136	ประวิช : : ก็หาอยู่ในละแวกนี้	
137	พี่อ้น: ใช่	
138	พี่เดี่ยว : : เฉพาะตรงกลางที่เขาไม่ขีดไว้ ตอนนีเขตอนุรักษ์ก็จะประกาศอีกแล้ว ก็คือตามอ่าว ป่าชาย	
139	เลย เนียนถึงตรงก็จะเขตอนุรักษ์ปลาพะยูน หญ้าทะเล นั่นก็คือหากินไม่ได้เหมือนกัน	
140	ประวิช : : แล้วเราหากินได้ถึงตรงไหน	
141	พี่เดี่ยว : : นั่นคือปัญหาอนาคต	
142	พี่อ้น : เพิ่มข้อจำกัด แล้วเขาบอกว่าคุณไม่ต้องหาหรือประมงอะ คุณมาทำท่องเที่ยวกับเราสิ อันนี้มีคน	
143	มาพูดกับผมแบบนั้นะ ผมว่า ไม่ได้หรือวิถีชีวิตผมมันต้องออกหาปลาเนี่ยแหละ ถ้าให้ผมทำคู้ะได้ แต่ให้	
144	ผมทำอย่างเดียว ผมไปไม่รอดผมตายแน่	
145	พี่อ้น : จริงๆแล้วท่องเที่ยวต้องพึ่งประมงนะ ผมยังคิดว่าท่องเที่ยวเนี่ยต้องคู่กันของแบบนี้วิถีชีวิตอย่าง	
146	น้อยท่องเที่ยวอะทำได้นะ วิถีชีวิตคู่กับประมง คู่กับชาวทะเลทำได้แต่มันไม่หรุแค่นั้นเองเหมือนกับ	
147	โรงแรมอะไรต่างๆ	
148	ประวิช : : ประมาณ 100 หลังคาเรือนอาชีพทั้งหมด ร้อยเปอร์เซ็นต์เป็รประมงไหมครับ	
149	พี่เดี่ยว : : ใช้ประมง	
150	ประวิช : : แล้วลูกหลาน ส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพประมงต่อเนื่องกันมา	

151	พี่เดี่ยว :: และเพื่อน ต่อเนื่อง เพราะตอนกลางคืนไปจับปูจับปลา	
152	พี่หมี :: ไปด้วยกันใช้ไหม	
153	พี่เดี่ยว :: ไปด้วยกัน	
154	ประวิช :: แล้วที่บอกเมื่อกี้ว่า มีการผูกกับทริปการท่องเที่ยว อันนี้หมายถึงว่าไปผูกโยง ในพื้นที่ของเรา	
155	เขามาเที่ยวกับเราแล้วกลายเป็นการท่องเที่ยวหรือว่าเราจัดเป็นทริปท่องเที่ยวของเราเอง	
156	พี่อัน :: จัดเป็นทริปท่องเที่ยวของเราเอง ไม่ผูก	
157	พี่หมี :: แสดงว่าเรามีบริษัทเลยไหม	
158	พี่อัน :: ไม่มีมันเป็นแบบชุมชน เราไป contact กับเอเยนวันก่อนมันมีทางธุรกิจการท่องเที่ยวเขาเชิญ โรงแรมมาดูชุมชนลองจัดทริป ก็เกิดการโปรโมทจากโรงแรมเข้ามา กลุ่มเดี่ยวอยู่	
159	ประวิช :: แล้วลักษณะของทริปมันเป็นยังไงครับ	
160	พี่อัน: ส่วนใหญ่ที่ผ่านมาจะพาไปดำน้ำดูปะการัง สนอกกิ่ง ใช้เรือหางยาว	
161	พี่เดี่ยว :: ถ้าสมมุติว่ามีแขกที่จะไปตกปลา เราก็พาไปตกปลาแบบง่ายๆ เราคิดไม่เยอะขนาดนั้น	
162	ประวิช :: หมายถึงว่าเราเสนอนักท่องเที่ยวไป หรือนักท่องเที่ยวเสนอ	
163	พี่อัน: ก็ request ไป request มาครับ ตอนแรกเราเสนอไปอย่างนี้ก่อนแต่ถ้าลูกค้าอยากเพิ่มเติมก็	
164	พี่เดี่ยว :: ที่ผมดูนะ ผมว่ามันยังไม่ได้หรอก เพราะว่าคือเราไปเลียนแบบกับธุรกิจท่องเที่ยวหลักมาก	
165	เกินไป คือเราอยากพาไปสี่เกาะ พาไปตกปลา พาไปอะไร ทริปที่มีจริงๆที่เราทำจริงๆ เราไม่กล้าขายเขา	
166	กลัวเขาไม่ขึ้นเรือ	
167	พี่อัน: คืออย่างทริปทั่วไปคือคนช่วยขายง่ายใจ เราแค่มีเรือและพาไปตามเกาะ แต่พอทริปของชุมชนเอง	
168	นี้ การนำเสนอมันยังขาดคนนำเสนอเพราะว่า คนอื่นเขาไม่รู้เหมือนเรา ถ้าเป็นคนไทยอะโอเค แต่ถ้า	
169	เป็นชาวต่างชาติ	
170	ประวิช :: หลักๆที่เราพาเขาไปดูนี่คืออะไรครับ มีดำน้ำแล้วก็	
171	พี่อัน : ตกปลา ดูพระอาทิตย์ตกน้ำ ไปดูตึกรอบ ส่วนใหญ่เป็นวิถีชีวิตของชาวเล	
172	ประวิช :: อันนี้หมายถึง หนึ่งวันเป็น วันเดียทริป	
173	พี่เดี่ยว :: ไม่ถึง แบบพระอาทิตย์ตกน้ำไปดูตอนเย็นแล้วก็ มี ดินเนอร์นิดหน่อยไรพวกนี้ ถ้ามีช่วง	
174	ปลาหมึกก็ไปตกปลาหมึกก่อนจนกว่าพระอาทิตย์ตกน้ำ บ้างภายในนั้น	
175	พี่อัน : เป็นการท่องเที่ยวตามฤดูกาล และตามช่วงเวลาไรทำนองนี้จะ วันเดียวไม่ได้ เพราะน้ำก็จะขึ้นน้ำขึ้น	
176	น้ำลง น้ำเชี่ยว น้ำไม่เชี่ยวมันจะต้องเลือกกำหนดวัน	
177	พี่หมี :: ของเรามันแตกต่างโดดเด่นกว่าที่อื่นยังไงอะ เพราะไม่เหมือนเพราะเราเป็นกลุ่มชาติพันธุ์	
178	พี่เดี่ยว :: ก็คือโปรแกรมจริงๆของเรา มาดูหมู่บ้าน แล้วก็มาฟังเรื่องเล่าจากโต๊ะหม้อ แล้วก็มาดูผลิต	
179	ภัณฑ์ พวกขนมเจตีสี่ที่เราใช้บวงสรวง ในวันลอยเรืออะครับแล้วก็ไปดูพื้นที่ศาลเจ้า	
180	ประวิช :: ทริปพวกนี้สำหรับเป็นกลุ่ม หรือ ถ้ามาเที่ยวปกติจะเจอแบบนี้ไหม	
181	พี่อัน : ต้องเป็นกลุ่มครับ คนเดียวมันก็ไม่คุ้มต้องเป็นแบบโรงแรมส่งมา ช่วงแรกยังเป็นแบบนี้อยู่เพราะ	
182	เรายังรู้ว่า คนที่นั่งคอยจะมีไหมต่อวันคือถ้าเราคอย ลูกค้าอาจไม่ทน ไม่มาอย่างเนี่ยมีจองแล้วมาจัด แต่	
183	ว่าต่อไปถ้าลูกค้ามันเยอะมากเนี่ยอาจจะได้ตลอดคน ลูกค้าที่จรมาก็อาจจะได้ตุ๊กก็ได้	
184	พี่หมี : ก็คนที่มาเป็นกลุ่ม	
185	พี่อัน : ประมาณ ห้าคนขึ้น เรือลำหนึ่งได้	
186	พี่หมี : เราคิดค่าใช้จ่ายเท่าไร	
187	พี่อัน : แล้วแต่ระยะทาง ต่อหัว ถ้าเป็นทริปต่อหัวๆละ เป็น เนตนะ เพราะจะมีเอเจนไปขายเพิ่มอีก 550	

188	บาทได้เราเลย อันนี้เราก็จะมีการจัดการในชุมชนของเรา พี่หมุย : เรื่อง ภาษาเรามีภาษาของเราเองไหม	
189	พี่เดียว : มีครับ ภาษาอุรักลาไหว้ย	
190	ประวิช : ตอนนี้เราได้ใช้สื่อสารกันในพื้นที่นี้ทั้งหมด	
191	พี่เดียว : เด็กเล็กไม่แล้ว เขาไปโรงเรียน รุ่นผมก็เริ่มน้อยแล้วเพราะไปสื่อสารข้างนอกบ้างแล้วกลับมาที่	
192	พูดได้ แต่ฟังรู้เรื่อง คุณได้แต่จะทำให้เร็วๆ ไม่ได้แล้ว	
193	ประวิช : มันมีภาษาเขียนไหมครับ	
194	พี่อ้น : ไม่มี แต่ว่าตอนกำลังทำอยู่ เพื่อบุรุษไว้ กับอาจารย์มหิตลทำเรื่องภาษา ตอนนั้นก็กำลังทำเข้าสู่	
195	ระบบโรงเรียน อันนี้นำร่องที่ส่งกะอู ให้ฝึกสอนที่ส่งกะอู	
196	พี่หมุย : ของเรานี้เราจะ แอปปีให้คนเรียนว่าอุรักลาไหว้ย มากกว่าชาวเลไหม	
197	พี่เดียว : ได้เหมือนกัน แต่รู้สึก ว่า ชวน้ำ ไม่ใช่เรา	
198	พี่หมุย : งั้นพี่เรียก ชาวเลได้นะ	
199	พี่เดียว : ชาวเลได้ครับ และอีกอย่างไม่เรียก ไทยใหม่เพราะผมไม่ใช่ไทยใหม่ บรรพบุรุษผมอยู่มาตั้ง 50	
200	ปี แล้ว	
201	พี่หมุย : เราคนตั้งเดิมที่โน่นนะ	
202	พี่เดียว : วันนั้นที่ราชการเรียกไทยใหม่เพราะว่า กลุ่มผม กลุ่มชาวเลทำปฏิบัติประชาชนหลังคนอื่นเขาที่	
203	เกาะลันตาหลังคนอื่นเขาเพราะว่ามันเริ่มทำเมื่อ พ.ศ.2502 ประมาณนี้แหละ ที่ได้นามสกุล แล้วก็	
204	บ้านเลขที่ ที่เป็นนามสกุลพระราชทานสมเด็จพระเจ้า เสด็จว่าเกาะลันตาแล้วก็พระราชทาน ที่เดินทางมาจาก	
205	ภูเก็ตมาได้ แต่ว่าเราเกิดก่อนนี้ ก่อนสงครามโลกครั้งที่ สองเรา	
206	พี่หมุย : เราอยู่กับทะเลมาตั้งแต่โน้น ตั้งเดิม	
207	พี่เดียว : ใช่	
208	พี่หมุย : บรรพบุรุษเราก็รู้แล้วอะถ้าเรานับ	
209	พี่เดียว : นั้นแหละมันไม่มีบันทึก มันจะจำไม่ได้เลยว่่าก็รุ่นๆ แล้ว	
210	พี่อ้น : เพราะเราเพิ่งมาบันทึกตอนนี่ คนเฒ่า คนแก่จำไม่ได้	
211	พี่เดียว : เขายังไม่รู้เลยว่าเขาเกิดอะไรวันไหน ชื่ออะไรก็ยังไม่ได้	
212	พี่หมุย : บรรพบุรุษอยู่ตรงไหน	
213	ประวิช : หลักๆ เราสัญนิฐานฐานการอพยพ มันน่าจะมาจากฝั่งไหน	
214	พี่เดียว : อินโดนีเซีย มาเลเซีย เพราะภาษาจะคล้ายอินโดมากเลย	
215	พี่อ้น : อินโด ชาว	
216	พี่หมุย : เราภาคภูมิใจในคววมเป็นตัวเราใหม่คะ	
217	พี่เดียว : ครับ	
218	ประวิช : คือสองฝาก อันหนึ่งคือท่าเรือ อันหนึ่งคือสะพานที่นี้ ตรงกลางมันคือชุมชน ในความกังวลเรา	
219	รู้สึกกังวลโรมากที่สุด ในตรงนี้เหมือนเป็นหัวใจที่อยู่ตรงกลาง	
220	พี่เดียว : นโยบายของเทศบาล ไม่รู้จะทำอะไรจะเปลี่ยนให้ชุมชนโต๊ะบาทลิว้ายเขาจะทำท่าเรือ ทำ	
221	กระดาศมาถึงนี้ ตายเลย	
222	พี่หมุย : ย้อนมากลับถึงเทศบาลบับที่ผ่านมาดูแลเราดีไหม	
223	พี่เดียว : ก็เลี้ยงเหมือนกับลูกเมียบ่อยประมาณนั้น ถ้าไม่ร้องขอเขาก็ไม่ให้	
224	พี่หมุย : ถามผู้นำนิดหนึ่ง แล้วนายกเป็นยังไงบ้าง	

225	พ่อกัน : ก็ใกล้จะถือเป็นญาติผู้ใหญ่เลย	
226	พี่หมุย : แกให้คำปรึกษาไรดีไหม	
227	พ่อกัน : มันก็ดีนะแต่บางทีก็มันก็ไปแนวของเทศบาลอะ บางทีอาจไม่เข้ากับชุมชน	
228	พี่เดียว : คือนายกรารู้จักดี และก็สนิทอยู่กันเหมือนกับอยู่ในชุมชนเดียวกันเลย แต่ด้วยประชากรเรา	
229	น้อยการต่อรองเราไม่ค่อยมีเนื้อ เราก็ไม่ค่อยต่อรองกับคนอื่นด้วย งบประมาณขึ้นอยู่กับประชากร และก็	
230	ที่นี้ งบประมาณตัวดีเลยขึ้นกับประชากรน้อยแล้วยิ่งแล้วใหญ่ เวลาร้องขออะไรพวกนี้นะแล้วเขาจะดูจาก	
231	ฐานเสียงประชากรไหนที่มีประชากรมากก็จะเอาออกเอาใจกลุ่มนี้เป็นเรื่องธรรมดาของนักการเมืองนะเรื่อง	
232	นี้ โครงการก็จะลงประมาณที่มากกว่าอะไรประมาณนี้	
233	พ่อกัน : เราไม่มีมือที่จะไปยกที่เทศบาลเลย ก็คือคนของเราไม่มี	
234	พี่หมุย : ทำไมเราถึงไม่เข้าไป	
235	พี่เดียว : ก็คือเราเลือกไม่ได้สมาชิกเราไม่ได้เข้าไปสักคนหนึ่ง ต้องเข้าไปสมัครเป็นสมาชิกสภา ถ้าไม่เป็น	
236	สมาชิกสภาเราก็ไม่ได้ถูกคัดเลือกไงมีบทบาทเราก็สามารถขอข้างในได้ ต่อรองได้ แต่พอตอนนี้ไม่มีใคร	
237	ต่อรอง	
238	พี่หมุย : แต่ก่อนเดียวเป็นเหรอ	
239	พี่เดียว : เป็นสมาชิก อบต.	
240	พี่หมุย : ตอนหลังไม่ได้เป็นเพราะว่า	
241	พี่เดียว : ตอนนีพื่อเป็นเทศบาล เขารวมกลุ่มได้มากกว่า อบต มันแค่กลุ่มเดียวไง เล็กๆ เราก็สามารถ	
242	เลือกกันได้ก็คือ ก็หมู่ 1 ต้องรวมไป หมู่ 5 หมู่ 3 ด้วย เลือกคนๆ เดียวเราแพ้อยู่แล้ว	
243	พี่หมุย : แต่ว่าพื่อมีเทศบาลชุมชนอะไร เขาเชิญเราใช้ไหม	
244	พี่เดียว : มันก็เชิญนะแต่มันก็ดูว่าเรื่องสำคัญไม่สำคัญเท่ามันเอง เกี่ยวข้องไหม คือถ้าเป็นเรื่องสำคัญ	
245	มากๆ เขาก็ไม่เชิญหรือก็ยังเป็นเรื่องผลประโยชน์ด้วย	
246	ประวิช : ที่เราบอกเมื่อกี้ว่าเราเคยร้องขอ เช่นอะไรบ้าง	
247	พี่เดียว : คือเขาไม่ปฏิเสธนะแต่เขาจะอ้างด้วยกฎหมายว่าทำไม่ได้ยังไงโน้นอย่างนี้ เหมือนกับไฟฟ้า	
248	ประปาเนี่ยเราก็เคยร้องขอ	
249	ประวิช : แต่ตอนนี้มีไหม	
250	พ่อกัน : ตอนนี้มีก็คือว่าต้องให้หลายหน่วยงานมาช่วยพูด	
251	พี่เดียว : ผมต้องขึ้นไป ผลักดันจากรัฐบาลเพื่อจะได้มาและกระทรวงสั่งการมาที่นี้	
252	พี่หมุย : ประปามีแล้วเหรอ	
253	พี่เดียว : มีแล้วครับ	
254	พ่อกัน : ไม่ก็เดือนนี้ ประมาณ สามสี่เดือน	
255	พี่หมุย : เมื่อก่อนเราใช้น้ำที่ไหนอะ	
256	พี่เดียว : ไปบ่อบุรีครับ ใช้สำนักสงฆ์ครับแบกมาบางคนไม่มีเรือก็แบกมากกลางถนน เข้าทางซอยนี้เข้าถึง	
257	หน้า	
258	พี่หมุย : ถามเรื่องสุขภาพหน่อยเรื่องการดูแลสุขภาพร่างกาย เราใช้รักษาพยาบาลตามสิทธิไหม	
259	พี่เดียว : ได้ตามสิทธิ	
260	พี่หมุย : แล้วเรื่องขยะ ความสะอาดบ้านเราเป็นยังไงบ้าง	
261	พี่เดียว : ตอนนี้ปัญหาเลยของที่นี่เรื่องขยะ เยอะๆ เยอะมากเลย	
262	พี่หมุย : ขยะมาจากไหน จากเราหรือจากใคร	

263	พี่เดี่ยว : จากเราด้วยอันนี้ไม่โทษคนอื่น คือพอมีชุมชนมีขยะแน่นอน จากเราด้วย สองคือขยะที่ลอยมา	
264	จากทะเล อันนั้นจัดการยากกว่า	
265	พี่หมี : แล้วจากเราเราคุยกันไม่ได้หรือ	
266	พี่อัน : บางทีเขาก็หัวไปทิ้งที่ส่วนกลาง เขาก็จะมีถุง เหมือนกับโตะหมอเมื่อกี้เขาจะใส่หน้าบ้าน	
267	พี่เดี่ยว : พอเต็มก็จะให้ลูกหลานเขาพาไปทิ้ง	
268	พี่อัน : ส่วนที่มีวินัย ส่วนที่ไม่มีวินัยก็จะเรียกราดไว้ข้างหลัง	
269	พี่หมี : ข้างหลังก็จะเป็นดิน เป็นป่าใช้ไหม ทิ้งลงทะเลมีไหม	
270	พี่อัน : ก็จะมีเด็ก ๆ	
271	ประวิช : อันนี้มีทำคล้ายเอาขยะเปียกมาทำ EM ย่อยสลาย	
272	พี่อัน : อันนี้มีอยู่หลังที่ทำขยะเปียกในครัว เศษอาหารมีหนึ่งหลัง	
273	พี่หมี : ไครมาสอน	
274	พี่อัน : พอดีน้องเขาไปบรรมที่ไหนมาไม่รู้ แต่ว่าการจัดการอาจจะไม่ดีเพราะว่ามันส่งกลิ่นไป	
275	พี่หมี : อันนี้ล้นตาหฺราเวล ของน้องเองหรือ	
276	พี่อัน : อันนี้ของชุมชน ของชาวเลเหมือนกันของคนที่สามารถพูดหลายภาษา สามารถเป็นไกด์ สิริ	
277	เนตรเป็นบริษัท คนบ้านเรา พ่อแม่เป็นชาวเล	
278	พี่หมี : น้องมีเรือกี่ลำ	
279	พี่อัน : สองลำครับ ก็ยังร่อแร่อยู่ว่าจะรอดไม่รอด ผมเคยขอบริษัทแล้วแต่ว่ามันเจอโควิดแล้วก็เจอปัญหา	
280	ว่าจะขอใหม่	
281	ประวิช : ตอนนีัพวทหมอตำแย ละแวกนี้ยังมีหมอครับ	
282	พี่เดี่ยว : ไม่มีแล้ว	
283	ประวิช : แล้วหมอความเชื่อไร	
284	พี่เดี่ยว : นั่นไงคือ โตะหมอ	
285	ประวิช : แล้วเจ็บไข้ไม่สบายไปไหน อนามัย โรงบาล	
286	พี่อัน : ในขั้นต้นไปอนามัยก่อนก็จะดูอาหารถ้าอนามัยไม่มัน ก็จะไปเรียกโตะหมอดูอาหาร ไปปิดเป่า	
287	ประวิช : แล้วคนที่เป็นโตะหมอไปด้วยอาการอะไรอะ	
288	พี่อัน : อย่างร้องไม่มีสาเหตุ	
289	พี่เดี่ยว : ส่วนมากเป็นเด็ก ไปที่โรงบาลโรงบาลบอกว่าไม่เป็นอะไร แสดงว่าต้องมีสาเหตุอื่น	
290	ประวิช : แล้วหมอตำแยทำคลอดไรพวกนี้ไม่มีแล้วใช้ไหม	
291	พี่เดี่ยว : หมดแล้วครับ เมื่อก่อน ยายผมสองคนเนี่ยเป็นหมอตำแยแต่เสียชีวิต	
292	ประวิช : แสดงว่า ร้อยเปอร์เซ็นต์ของการมีลูกจะเข้าหน่วยบริการหมดเลย	
293	พี่เดี่ยว : เมื่อก่อนใช้หมอตำแย ขนาดกำนัน นายก็ใช้หมอตำแยหมดเลย	
294	ประวิช : แล้วการนับถือศาสนา	
295	พี่เดี่ยว : พวกผมนับถือ บรรพบุรุษตอนที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ก็ให้พวกผมนับถือศาสนาพุทธ เมื่อก่อนนับถือ	
296	บรรพบุรุษ ไม่มีศาสนา	
297	ประวิช : วิธีการนับถือ แสดงออกเราแสดงออกอย่างไรอะครับ	
298	พี่เดี่ยว : ก็นั่นแหละครับ ศาลเจ้าโตะบาทลิว ก็คือบรรพบุรุษของชาวเล พวกเราก็จะนับถือแล้วก็มีพิธีกรรม	
299	แต่ละปี บวงสรวงปีละ สองครั้ง หรือคนไม่สบายก็ไปบ่นบานศาลกล่าว แต่ถ้าหายก็จะร่ำรองเง็งที่หน้า	
300	โตะบาทลิว ตอนนีโตะหมอมีคนเดียว และก็มีผู้ช่วยโตะหมออยู่คลองดาว คือถ้าโตะหมอที่นี้เสีย ผู้ช่วย	

301	โตะหมอกก็จะขึ้นแทน สองคนโน้นก็จะมาเรียนรู้จากคนนี้	
302	พี่หมุย : พูดถึงเรื่องแจ้ง ตอนนี้นี้ก็ยังมีอยู่ที่คนได้ตอนนี้ละ	
303	พี่เดียว : อันนี้เรื่องแจ้งของเด็กวัยรุ่นแล้ว แต่ว่าของเก่าเริ่มใช้ไม่ได้แล้ว เพราะแก่มากไม่ไหว	
304	ประวิช : ผู้สูงอายุก็คนได้ครับ มีติดเตียงใหม่	
305	พี่เดียว : ผมจำไม่ได้ แต่ไม่มีติดเตียง แต่ว่ามีพิการ พิการสายตาบ้างไรพวกนี้ แล้วก็เป็นผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	
306	เป็นกลางเป็นเกลื่อน เป็นอย่างนั้นตลอดเลย	
307	ประวิช : วัยรุ่น เด็กๆ อายุ 0-5 ปีสักกี่คน	
308	พี่อัน : 0-5 ปี ที่คลุกคลีเนี่ยไม่เกิน 10 คนได้	
309	พี่เดียว : คือที่นี้พอดูอย่างนี้ไม่ได้หรือไปอยู่สปา ไปอยู่หลิเป๊ะ เพราะตอนนี้เขายังอยู่ไม่ได้ไง เพราะบ้าน	
310	ยังชำรุดมากๆ เขาไปอยู่บ้านพ่อบ้าง บ้านเช่าบ้าง คือสาเหตุดูหลังแรกที่มีนโยกั้นมันก็ต้องไปอยู่บ้าน	
311	ญาติแล้ว เพราะเมื่อก่อนที่เราขออนุญาตป่าเลนไม่ได้ ห้ามสร้างใหม่	
312	ประวิช : แสดงว่าตรงนี้ต้องปรับปรุงและสร้างใหม่อีกรอบ	
313	พี่เดียว : เมื่อก่อนปลูกได้หลังหนึ่ง แค่อเอาแผ่นกระเบื้องถ้ามันแตกผืนหนึ่งมาโปะ ได้ แต่ถ้าจะสร้างขึ้น	
314	โครงใหม่ไม่ได้ ไม่ให้ถาวร แต่ว่าตอนนี้ได้แล้ว เพิ่งขอยังไม่ได้ไปเอาใบอนุญาตเลยอยู่ที่ ทศจ อยู่เลยว่าจะ	
315	ไปเอาอยู่	
	ประวิช : แล้วลักษณะของการสร้างบ้าน แต่ละบ้านก็สร้างตามที่ตัวเองต้องการถูกไหม	
316	พี่เดียว : ตามงบประมาณของตัวเองที่ทุกคนก็อยากสร้างบ้านใหญ่โตสวยงามแต่งงบประมาณมีแค่นี้ก็ได้	
317	แค่นี้แหละ	
318	ประวิช : แต่อย่างไรไม่ได้ถูกกำหนดว่าต้องมีรูปแบบชัดเจนใช้ไหม	
319	พี่เดียว : หลังจากนั้นจะมาคุยกันใหม่ตอน วันที่สิบเนี่ยน้องเรื่องบ้านมั่นคงตอนนี้คือขอบ้านมั่นคงใน	
329	ชุมชนโตะบาหลิวเนี่ยร้อยหลัง ก็คือครัวที่มีรายชื่อที่ป่าอนุญาตเนี่ย 88 หลังและครัวขยายอีกรวมเป็น	
330	ร้อยหลัง	
331	พี่หมุย : ที่นี้บ้านมั่นคงมันมีแบบของมันใช้ไหม	
332	พี่เดียว : บ้านมั่นคงก็จะมีแบบบ้านมั่นคงชนบท เมือง และพอเพียง สถานีเขาออกแบบให้เอาลักษณะ	
333	เนี่ยแต่ว่าได้หลังละสามหมื่น แต่ว่าพอให้ได้อยู่ได้ คือที่เราเอาบ้านมั่นคงมาที่นี้เพราะเราอยากให้ปรับปรุง	
334	สาธารณูปโภค สะพาน เพราะการที่เราเองมาต่อเอง ป่าเลนจะไม่อนุญาต แต่ละหน่วยงานมคุยกันมา	
335	เจรจามาปรับปรุงบ้านเนี่ยได้นั้นคือข้อดีที่เขามาช่วยเรา คือเราไม่ต้องมาต่อเอง แต่ชาวบ้านบางคน	
336	เขาก็ไม่เข้าใจ	
337	พี่อัน : ตอนนี่คืออยากได้ไฟฟ้าอะ ตอนนี่ไฟฟ้าแพงมากๆใช้ไฟเป็นพันแล้วต่อเดือน	
338	พี่เดียว : คือเขาให้เราเลือกแบบ ผมเลือกเป็นแบบบ้านมั่นคงเมืองที่นี้เพราะว่าเราก็คือมันจะได้	
339	สาธารณูปโภคเพิ่มขึ้นมันจะเบิกได้หลังละ สี่หมื่นอะมันจะบวกเพิ่ม คือไม่แตกต่างจากตรงนี้มากหรือคือ	
340	ให้ปรับปรุงคือสามหมื่นนั้นแค่ม่าซ่อมแซมให้เสามันแข็งแรงขึ้น ตอนนี่เสาไม้มันเทียนกินบางหลังก็ทรุด	
341	นั้นงะ เทียนทะเลกินแล้วก็ทรุด บ้านหลังแรกอะครั้นนั้นคือไม่มีคนอยู่แล้วต้องย้ายไปอยู่บ้านญาติก่อน	
342	ต้องรอบ้านมั่นคงมา	
343	พี่หมุย : โครงการเมื่อไร	
344	พี่เดียว : ตอนนี่อนุมัติแล้วเปิดบัญชี และก็รอเงินเข้าดำเนินการวันที่สิบเนี่ยเขาจะเข้ามาคุยว่าทำ	
345	อะไรบ้างแต่ละขั้นตอน	
346	พี่หมุย : ตอนนี่ในทีมเราที่เป็นหัวหน้า ผู้นำหมู่บ้านคือเดียวใช้ไหม มีตำแหน่งใหม่	

347	พี่เดียว : ไม่รู้ตำแหน่งไรดี ส่วนมากเป็นคนให้เขาใช้ ไปโน้นไปนี่ทำทุกเรื่อง	
348	พี่หมี : แกนนากลุ่ม อันละ อันเป็น	
349	พี่อัน : ผมเป็นประธานกลุ่มประมงท้องถิ่นบ้านศาลาด่าน	
350	ประวิช : หมอภูมิปัญญาใช้ไหมอีก หนึ่งคน	
351	พี่เดียว : โตะหมี แล้วก็จะมีอีกทีมเป็นของกลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นคนสามชุมชน ก็คือประเพณี	
352	ลอยเรืออะ ประเพณีลอยเรือที่มีสามชุมชนก็คือ ชุมชนโตะบาหลิว ในไร่ที่อยู่ข้างโรงเรียนบ้านศาลาด่าน	
353	ชุมชนคลองดาวที่อยู่หน้าอันตามันจะเป็นพี่น้องชาวเลเหมือนกัน สามกลุ่มเนี่ยก็คัดมา ห้าคนเป็น	
354	กรรมการที่นี้เพื่อมาดูแลงานลอยเรือ เขาเรียก กรรมการชุมชนโตะบาหลิว จัดงานลอยเรือ	
355	พี่หมี : แสดงว่าตะบาหลิวจะมีกลุ่มชาวเลมากที่สุด ในไร่ก็มีบางส่วน คลองดาวก็จะมีชุมชนชาวเล	
	เหมือนกัน ประเพณีลอยเรือมาจัดรวมที่นี้ละ	
356	ประวิช : คนกลุ่มอีกสองพื้นที่ เป็นคนที่อพยพจากตรงนี้ใหม่ครับ	
357	พี่อัน : ไม่ใช่ครับ ในไร่ คลองดาวเนี่ยเป็นพื้นที่หลัก เพราะว่าจริงเกาะลันตาเราอยู่หลายพื้นที่มากทุ่งหมี	
358	เพ็งก็อยู่ หนีเพราะว่าโดนปล้น	
359	พี่เดียว : คือถ้าสมมุติว่า มีคนตายหนึ่งคนเขาก็จะย้ายทั้งหมู่บ้านเลย พี่น้องชาวเล ถ้ามีคนปล้นเอาเรือก็	
360	จะย้ายไปหมด	
361	พี่อัน : ถ้ามีคนขอ ก็ไป	
362	พี่เดียว : มีที่ทำมาหากินที่ตรงไหน ที่ตรงนี้เขาซื้อหอยวึ่ง หาดหลังสอดอะ ก็ไปทั้งหมู่บ้านเลยสองสาม	
363	เดือนอยู่ที่นั่น อันนี้ก็ทิ้งร้างไปเลย บ้านไม่ใช่อยู่แบบนี้เป็นแค่กะหนาเล็กๆ เนี่ยเมื่อก่อน	
364	พี่เดียว : นั่นแหละ เมื่อก่อน เขาเรียก วิถีбакัดที่อยู่ตามตอตันตอนนี้เพราะย้ายไปย้ายมา ตอนนี้อยู่	
365	เขาประกาศเป็นเขตอุทยานก็เข้าไปอยู่ เมื่อก่อนเกาะไม้ที่กระบี่พี่น้องไปбакัดที่โน้นนะแล้วก็โดนอุทยาน	
366	เผา	
367	ประวิช : บากัด นี้คืออะไร	
368	พี่เดียว : วิธีทำมาหากิน วิธีชีวิตทำมาหากินของชาวเล หมุนเวียน ทำมาหากินชั่วคราว	
369	ประวิช : เป็นคำที่มาจากไหน	
370	พี่เดียว : เป็นคำที่มาจากอุรูกลาโหวย	
371	ประวิช : ที่บอกเมื่อกี้ ว่ามีคนตายหนึ่งคนเราพร้อมที่จะย้าย	
372	พี่อัน : ครับ เพราะเมื่อก่อนจะมีโรค เป็นโรคซาร์ โรคระบาด	
373	พี่เดียว : หลังสงครามโลกครั้งที่สองอะครับ	
374	เพื่อนพี่เดียว : อย่างผมเคยผู้เฒ่า ผู้แก่เล่าเนี่ย มีเครื่องบินมาบินว่อน หรือเรือลำหนึ่งเนี่ยชาวบ้านจะหนีเข้า	
375	ป่าหมดเลยจะทิ้งบ้านหมดเลย	
376	พี่หมี : ตอนนี้อยู่เสียชีวิตที่นี้ไปทำพิธีที่วัดใช้ไหม	
377	พี่เดียว : ไม่ๆ ไม่ใช่พิธีวัดเลย ไปฝังครับ ใช้โตะหมีทำพิธีไปฝังที่เปลวที่บ่อเหน่ สุสานบ่อเหน่ ตอนนี้อยู่	
378	คือเป็นของเอกชนแล้วเขาไม่ให้ฝังแล้ว ไปฝังที่บ้านในไร่ก็มีปัญหาอีก เอกชนเอาไปชะครึ่งหนึ่งก็มี หนึ่งไร	
379	หนึ่งงานสามสิบตารางวา ก็เอาไปครึ่งหนึ่ง	
380	พี่อัน : เขาชอบที่เปลวไร	
381	พี่หมี : เมื่อก่อนไม่มีเอกงานสิทธิ์ไรใช้ไหม	
382	พี่เดียว : มีมันเป็นคนนายบูเดน เป็นคนไทยเป็นชาวเล เป็นพี่น้องชาวเลเหมือนกันแล้วเขาอุทิศให้เป็น	
383	สุสานของพี่น้องชาวเลจากส่วนตัวเป็นส่วนรวม เอกชนก็บอกว่าที่ตรงนั้นเป็นของเขาอีก คล้ายๆอุทิศ	

384	ไม่ได้มีเอกสาร เอกสารค้นก็ไม่เจอ
385	ประวิช : สรุปลำมีคนเสียชีวิตจะถูกไปฝังที่พื้นที่ในไร่ถูกไหมครับ
386	พี่เดี่ยว : ในไร่ คลองดาว
387	พี่หมุย : ตอนนี้อยู่ในไร่ คลองดาว มีประชากรเท่าไรที่นั่นมากที่สุดไหม
388	พี่เดี่ยว : มันพอๆ กัน
389	พี่หมุย : เขายังมีชุมชนแบบนี้มีบ้านแบบนี้
390	พี่เดี่ยว : ไม่ดูไม่ออกเลย คนรวย บ้านคนรวย ไปอยู่อันดามัน หันหน้าขึ้นเขาอะนั่นพี่น้องชาวเลหมดเลย
391	ตึกสองชั้นข้างออมสินนั่นคือพี่น้องชาวเล
392	พี่หมุย : แล้วเขาเป็นเจ้าของกิจการไรก็มีใช้ไหม
393	พี่เดี่ยว : คือคนที่เปลี่ยนทันทีคือเปลี่ยนทันที คนที่เปลี่ยนไม่ทัน คือกลุ่มตรงนี้ดั้งเดิมคือไม่มีที่ดินเลยนั่นก็คือเป็นปัญหาของเขา เหมือนที่เปลี่ยนเร็วเจ้ สังกทอง แก่ไม่เคยมีที่ดินสักนิดในประเทศไทยโยกย้ายไป
394	เรื่อยๆ เขาประกาศทำให้เป็นเอกสารสิทธิ์ก็ ไม่ใช่ไม่เอาไปอยู่เกาะอื่นแล้ว อันนี้ประกาศที่หลังง้ออันนี้ก็
395	ย้ายไปเรื่อย
396	พี่อ้น : เมื่อตอนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมาได้ให้สัดส่วนทุกคน ส่วนใหญ่ก็คือย้ายที่ทำกินไปเรื่อยง้อไม่ได้อยู่ ณ
397	ตอนที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมาได้
398	พี่เดี่ยว : คนที่ไม่ได้อยู่ พอสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมาได้ย้ายไปอยู่ที่สังกะอ้ออีกก็ไม่ได้
399	พี่หมุย : คือคนที่อยู่ในไร่ คลองดาวเนี่ยเขาไปทำด้านท่องเที่ยวหรือ
400	พี่อ้น : มีประมงด้วย แต่ว่าคือจุดรวมจะอยู่ที่นั่นคือเรือจะมาจอดที่นั่น ในไร่ คลองดาวก็มี
401	พี่เดี่ยว : ก็จะมีอยู่หน้าหาดที่สโลว์ดาวอะ พี่น้องชาวเลหมดเลยนะ ตรงนั้นพื้นที่ไม่เพียงพอ พื้นที่จำกัด
402	แต่ถ้าถ้ากรมก็จะมากองที่นั่นหมดเลย ที่นี้เป็นที่ยุทธศาสตร์ที่สวยมากหลบคลื่นได้
403	พี่หมุย : ศาลาด้านรวมประชากรเท่าไรได้
404	พี่เดี่ยว : ผมมีตัวเลขผมจำไม่ได้แล้ว คลองดาวมัน หกสิบกว่าครัวเอง ในไร่ประมาณ แปดสิบหรือเก้าสิบ
405	ครัวเนี่ยมันก็พอๆกันผมว่า แต่ว่าคนแถวนั้นเขากลมหกสิบเป็นคนที่เมืองไปหมดแล้วเป็นบ้านปูนแล้ว มีบ้าน
406	เช่า มีสวนก็มีบ้างคน
407	พี่อ้น : คือพื้นฐานของเขาพอมีที่ก็เก็บไว้ ไม่ได้โดนหลอกขาย โดนเมาเหล้าแล้วโดนเซ็น ไม่ได้ให้เช่าแล้ว
408	โดนโกง ก็ยังอยู่ได้ทำ
409	พี่หมุย : แสดงว่าที่พูดอย่างนี้เพราะมีบางส่วนที่โดนหลอกไม่รู้หนังสือใช้ไหม เพื่อนให้เซ็นอะไรก็เซ็น
410	ประวิช : ไม่รู้หนังสือ คนที่อ่านออกเขียนได้ในตรงนี้สักเท่าไร
411	พี่เดี่ยว : เหลือไม่กี่คนแล้วที่เซ็นไม่ได้ ตายหมดแล้ว แต่ก็จะมีกลุ่มอายุหกสิบปีเขียนไม่ได้ พูดได้ทั้งหมด
412	แล้วก็จะมียุทธศาสตร์กลุ่มบั้งข้าว ประมาณ สี่สิบห้าสิบบประมาณนี้แหละอันนี้คือกลุ่มที่พ่อแม่ย้ายไปย้ายมาไม่ได้
413	เรียนหนังสือมาหากินไปเรื่อย แล้วก็ไม่มียอมส่งลูกเข้าเรียน ไม่อยู่ประจำที่ที่จะไม่ได้เรียน ไม่มีคน
414	พี่หมุย : เดี่ยว จบชั้นไหน
415	พี่เดี่ยว : จบปริญญาตรี ราชมงคล ทุ่งใหญ่
416	พี่อ้น : ผมปริญญาตรี ศรีปทุม เอกชน ส่งตัวเองด้วย กยศ ด้วย กลับมาทุกเดือนจบวิศวะคอม
417	
418	
419	
420	

➤ สัมภาษณ์ พี่เดี่ยว พี่อ้น : ตัวแทนกลุ่มอุรักลาโว้ย ศาลาด่าน เกาะลันตา วันที่ 3 ธันวาคม 2565
เริ่มสนทนา 14.00 น สถานที่ ศาลาเอนกประสงค์บ้านอุรักลาโว้ย

